

BIBLIAI SZABADEGYETEM

A Biblia az európai kultúrában

Péter apostol első levele

Előadó: Zámbó Zoltán *lelkész-teológus*

Bevezetés – a könyv sajátosságai

Péter első levele egy olyan korban íródott, amikor különösen veszélyes volt a Jézusba, mint Üdvözítőbe és Úrba vetett hit megvallása. A kereszténység törvényen kívül volt helyezve, és Néro császár mindent elkövetett, hogy kitörölje ezt a „szektát” az egész birodalomból. A hívők vallási üldözésnek voltak kitéve, ami nem tűnt egy átmeneti időszaknak. A levél fő célja az erre való felkészítés volt, hogy reményt és bátorítást adjon számukra a szenvedések közepette.

A szerző, a keletkezési hely és idő

Péter, Jézus Krisztus apostola (1:1), a Megváltó személyes ismerője (1:8), szenvedéseinek tanúja (5:1), a 12 apostol egyike (Lk 6:14). A legismertebb volt az apostolok közül, mivel 227 alkalommal név szerint említi a Biblia. A levélben csupán egyszer szerepel a neve, és öt alkalommal használ egyes szám első személyű névmást. A korabeli keresztény világ vezetői között kiemelkedő egyéniségnek számított, de mégis – alázatosan - presbitertársnak nevezi magát.

Az 5,12-ben megemlített Silvánus, valószínűleg azonos a 2Thess 1:1; 2Kor 1:19 részeiben említett Pál-tanítvánnyal, valamint az Apcsel 15:22-32; 15:40-18:5-ben szereplő Silással. Mivel vele íratta le a levelet, ez magyarázza azt a körülményt, hogy a szerző jól ismeri Pál teológiáját és választékos görög nyelven írta a levelet. Silvanus személyesen ismerte a levél címzettjeit is.

Az apostol azt írja, hogy a levelet Babilonból írja (5:13). A zsidó apokaliptika (Báruk apokalipszise 67,7) által az első század közepén és végén használt jellegzetes terminus technicus-szal állunk szemben, amit a Jelenések könyve (14:8; 16:19; 17:5; 18:2,10,21) is használ, és Róma városára vonatkoztat. Péter járt Rómában, sőt ott érte a mártírhalál is. A levél minden bizonnyal i.sz. 64 körül lett leírva, éppen a Néro-féle üldözés kezdetén, nem sokkal Péter halála előtt.

A címzettek és a levél célja

Az 1Péter 1:1 pontosan megadja a címzett gyülekezetek névsorát. „Pontusz, Galácia, Kappadócia, Ázsia és Bitinia szórványában élő jövevényeknek.” Ugyanakkor el kell mondanunk, hogy a nevezett helységek olyan helyen vannak, amelyek kiestek Pál szolgálatának területéből. Nem tudunk arról, hogy valaha is meglátogatta ezeket a gyülekezeteket, sőt levelet sem írt nekik. Mivel a második levél végén azt írja, hogy „Pál is megírta nektek”, ez valószínű a Kolosséi és az Efézusi levélre utal és más levelekre is, amelyeket Pál gyülekezeteiben köröztettek.

Az összefüggésekből kiderül, hogy a levél címzettjei Kisázsiaiban főleg a pogány-keresztény hívőkből létesült gyülekezetek, amelyekben súlyos problémák tették nehezzé a hívek életét. A problémák mind abból adódtak, hogy a gyülekezetek tagjai új életet kezdtek Krisztusban: környezetük pogány hitét és erkölceit elhagyták, a szokásos szórakozásokban, a bálványimádásban és a kicsapongásokban többé nem vettek részt (2:10-11; 4:3-4). Emiatt rágalmazták, szidalmazták és képtelen vádakkal illették őket. Ártatlanul szenvedtek az igazságért (2:12,15; 3:9-14). Ezek következtében megingott az Istenbe vetett hitük. Amikor kereszténnyé lettek, azt remélték, hogy a sorsuk minden tekintetben megjobbul, mert Isten megsegíti őket. Reménységükben csalódtak; a keresztény rabszolgák éppúgy szenvedtek kegyetlen uraiktól, mint pogány társaik (2:19-20), a vegyes-házasságban élő keresztény és pogány házastársak, továbbá a gyülekezet tagjai és a kívülállók között is feszült viszony alakult ki (3:1-17), de egyre erősebben vetődött fel a pogány rendezvényeken való részvétel kérdése is.

Mivel attól lehetett tartani, hogy a gyülekezetek tagjai az igazságtalan szenvedések következtében helytelen cselekedetekre ragadtatják magukat, az apostol mindent megtett, hogy megnyugtassa, és élő reménységgel megtöltse (1:3-7) őket. A világi felsőség iránt hitbeli engedelmisségre (2:13) és arra bírja őket, hogy félretéve minden gyűlöletet és bosszúvágyat, a gonoszért is jóval fizessenek azoknak, akik sorsukat sokféleképpen megnehezítették (2:23; 3:9). Krisztust állította eléjük követendő példaként, hogy ne a környezetük ellenséges magatartása, hanem Krisztus példája szabja meg a magatartásukat (2:21-23; 3:18-22; 4:1). Hangsúlyozta az apostol, hogy az ártatlanul szenvedést isteni kiváltságnak, a Krisztus szenvedéseiben való részesedésnek kell tekinteni (4:13). A nagy üldözések küszöbén különösen fontos volt megtanítani a keresztényeket arra, hogy a világban Isten által kijelölt útjukon, Krisztus példája szerint, a szenvedések között is élő reménységgel járjanak.

A levél felosztása

I.	Üdvözlét a jövevényeknek	1:1 – 2.
II.	Az üdvösség és következményei	1:3 – 2:10.
III.	Jó emberekként egy rossz világban	2:11 – 4:11.
IV.	A gyülekezet felkészítése a krízisre	4:12 – 5:11.
V.	Üdvözlét a jövevénytársaktól	5:12 – 14.

A könyv tartalma, üzenete

A levél legfontosabb célja a hívők megerősítése a szenvedések és üldözések között. Próbálja megerősíteni az alapvető emberi kapcsolatokat, férj és feleség, szolga és úr, presbiterek és tagjai között, hogy hűségesen betöltve a küldetésüket, ne adjanak igazi okot az ellenségnek a vádolásra.

A levélben előforduló legfontosabb szavak egy nagyszerű dinamizmust építenek fel. A „szenvedés” 15-ször, a „dicsőség” 16-szor, a „kegyelem” 9-szer, a „drága” 5-ször, a „reménység” pedig 4-szer fordul elő. A földi - a legtöbb esetben - ártatlan szenvedésen túl, van egy nagyszerű reménység, hogy a kegyelem által egy drága dicsőség lesz a részük.

Az apostol következetesen visszatér arra a gondolatra, hogy Isten végül győzni fog. A szenvedések között a gyülekezet tagjai nézzenek fel Jézusra, aki példa a szenvedésben tanúsítandó magatartásra, aki a nagy Pásztor és példakép. A helyes keresztény magatartás a nehéz körülmények között a belenyugvás, az elfogadás, nem pedig a harc. Különböző módokon fejt ki ezt: hagyjuk a dolgokat Istenre (4:19), vessük alá magunkat, vagy más szóval lázongás nélkül fogadjuk el az Istentől kapott helyünket, minden kapcsolatban (2:13,18; 3:1; 5:5). Az ember úgy látja, hogy az igaz egyház egy megvetett és erőtlen kisebbség, de Péter leírja az igazi értékét és jelentőségét (2:9-10).

A levél szól ma is hozzánk: Az üdvösség a mai generációnak is fel van ajánlva (1:3-9); engedjük, hogy a jövő formálja a jelenünket (1:13); ez a világ nem a végleges otthonunk (2:11), ezért nem mindegy hogyan élünk ebben a világban. A megpróbáltatások és nehéz körülmények között élőknek pedig azt mondja: legyenek erősek (5:9), mert a szenvedésnek célja van (1:7); vigyázzunk, hogy jó dolgokért szenvedjünk (2:19-20; 3:13-17; 4:15). Gondoljunk gyakran a jövő reménységére (1:3-5,13; 4:13; 5:10); gondoljunk Jézusra (2:21-25; 4:1), hiszen egy hatalmas kiváltság Hozzá hasonlítani (4:13).

Összegezés

Péter első levele arra készíti bennünket, hogy maradjunk hűségesek a Biblia üzenetéhez és Jézus Krisztushoz. A mai megpróbáltatásokon túl, egy nagyszerű dicsőség vár ránk, ami kegyelem által már ma a mienk lehet. Mutassuk be ezt azzal, hogy Jézus nyomdokán járunk a szenvedések és a terhek örömteli és reményteljes hordozásában is. Péter első levele érdemes arra, hogy ebben a bizonytalan és megpróbáltatásokkal teli világban, új reménységet és erőt merítsünk a jövőre.